

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΑΠΟΙΚΙΟΚΡΑΤΙΑΣ

A horizontal metal chain is shown against a light grey background. The central link of the chain is breaking apart, with bright yellow and orange sparks and fire emanating from the point of fracture. The rest of the chain remains intact and is a dull metallic color.

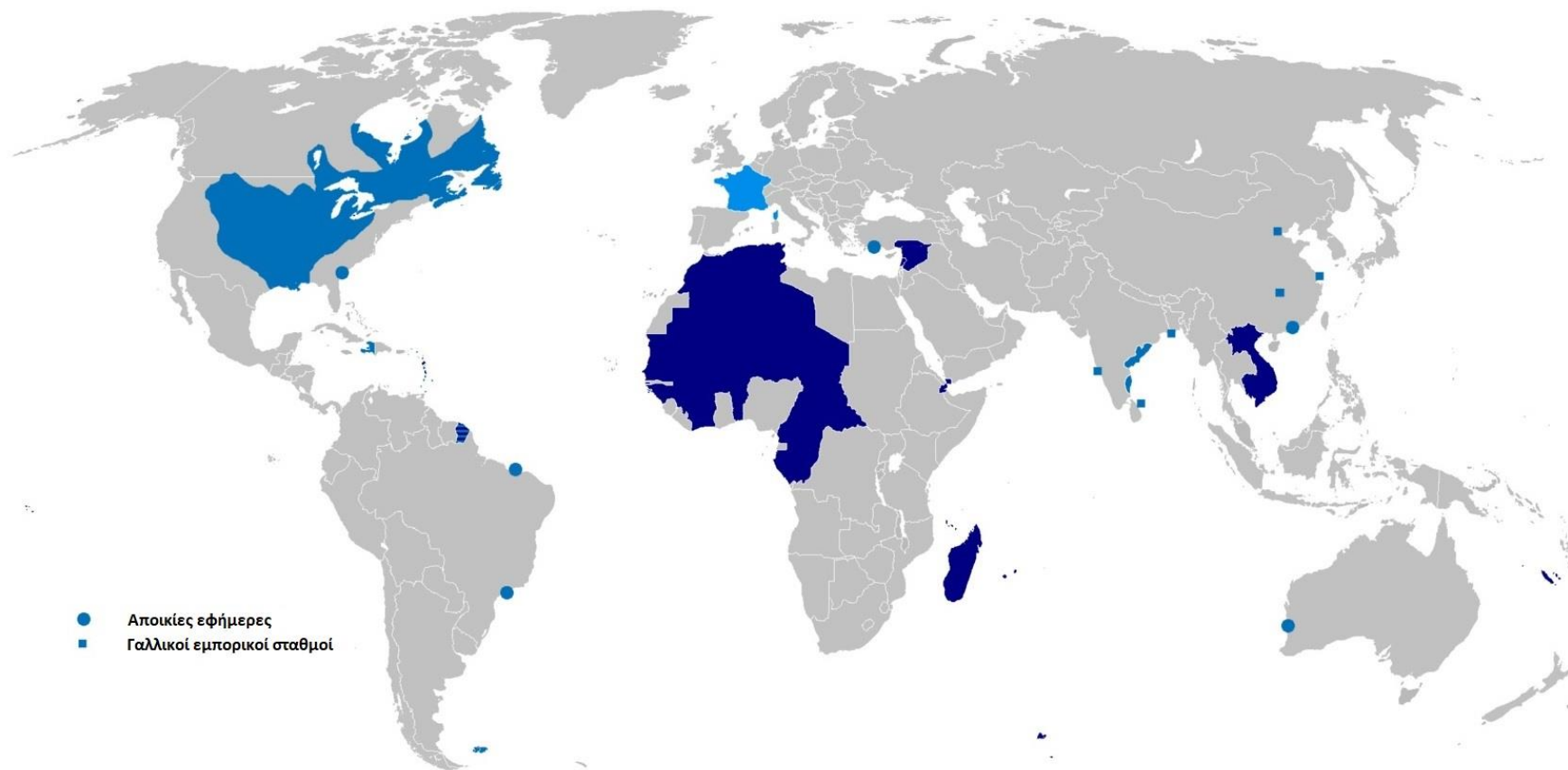
ΚΑΙ Η ΑΝΑΔΥΣΗ

ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΤΑ ΑΝΤΙΑΠΟΙΚΙΑΚΑ ΚΙΝΗΜΑΤΑ

Η δημιουργία κρατών και η ανεξαρτησία τους από τους αποικιοκράτες, δηλαδή η αποαποικιοποίηση, ήταν μία αργή διαδικασία, που ξεκίνησε στα χρόνια του Μεσοπολέμου (1919-1939). Μεγαλύτερη διάσταση έλαβε στα χρόνια μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Χιλιάδες άνθρωποι κινητοποιήθηκαν, κυρίως σε Ασία και Αφρική, και δημιούργησαν αντιαποικιακά κινήματα.

ΟΙ ΓΑΛΛΙΚΕΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ

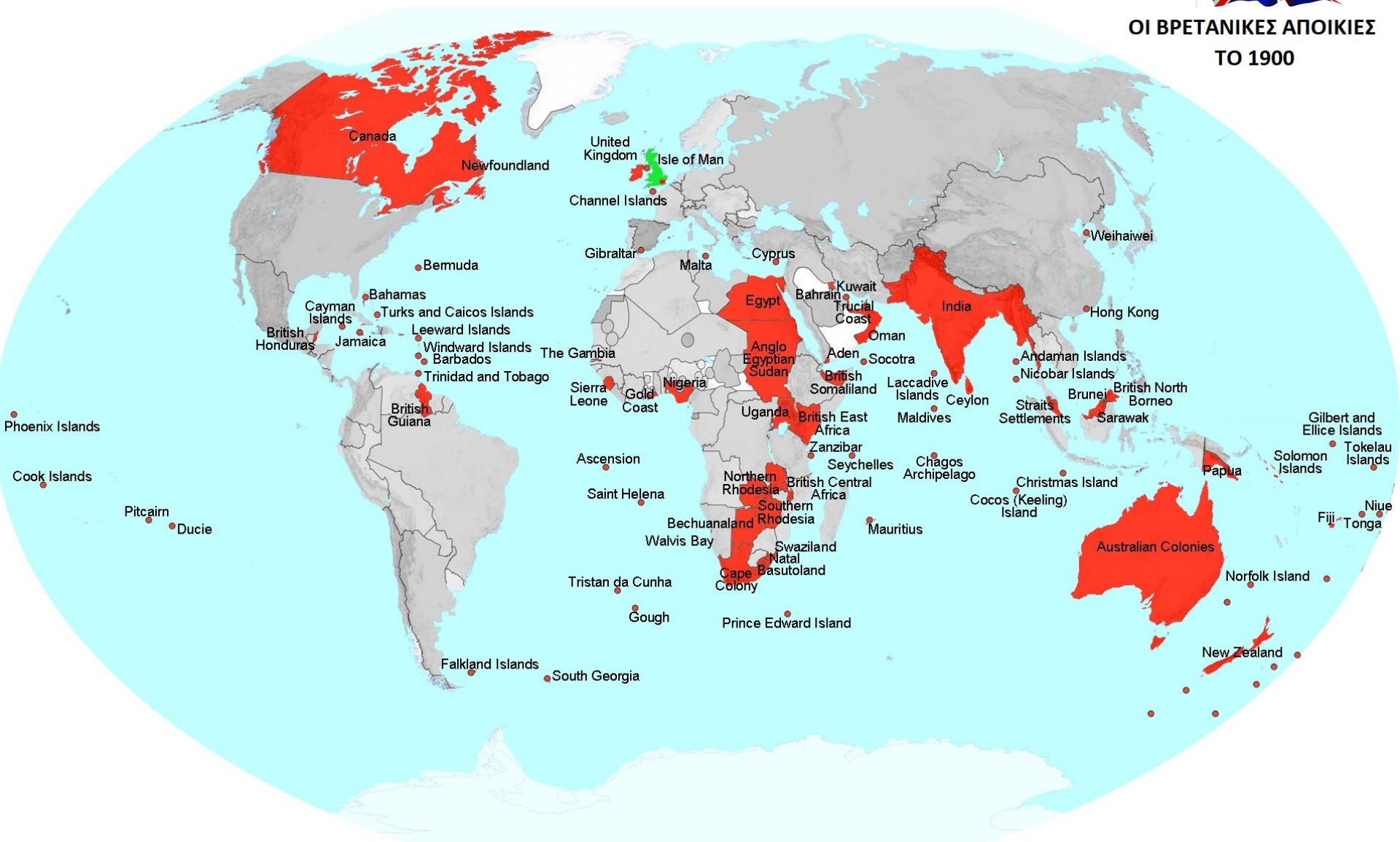

- Αποικίες εφήμερες
- Γαλλικοί εμπορικοί σταθμοί

Πηγή αρχικής εικόνας: https://en.wikipedia.org/wiki/French_colonial_empire

ΟΙ ΒΡΕΤΑΝΙΚΕΣ ΑΠΟΙΚΙΕΣ ΤΟ 1900

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://4archive.org/board/a/thread/159911790/princess-principal>

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ **ΑΝΤΙΑΠΟΙΚΙΑΚΩΝ** ΚΙΝΗΜΑΤΩΝ

Οι παράγοντες που έπαιξαν ρόλο στην δημιουργία των **αντιαποικιακών** κινημάτων:

- 1 δημιουργήθηκε ένα κοινωνικό στρώμα στις αποικίες που κατάλαβε απόλυτα το χάσμα μεταξύ της αληθινής ελευθερίας και του καθεστώτος **καταπίεσης** που είχαν επιβάλει οι **αποικιοκράτες**.

ΝΕΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΡΩΜΑ

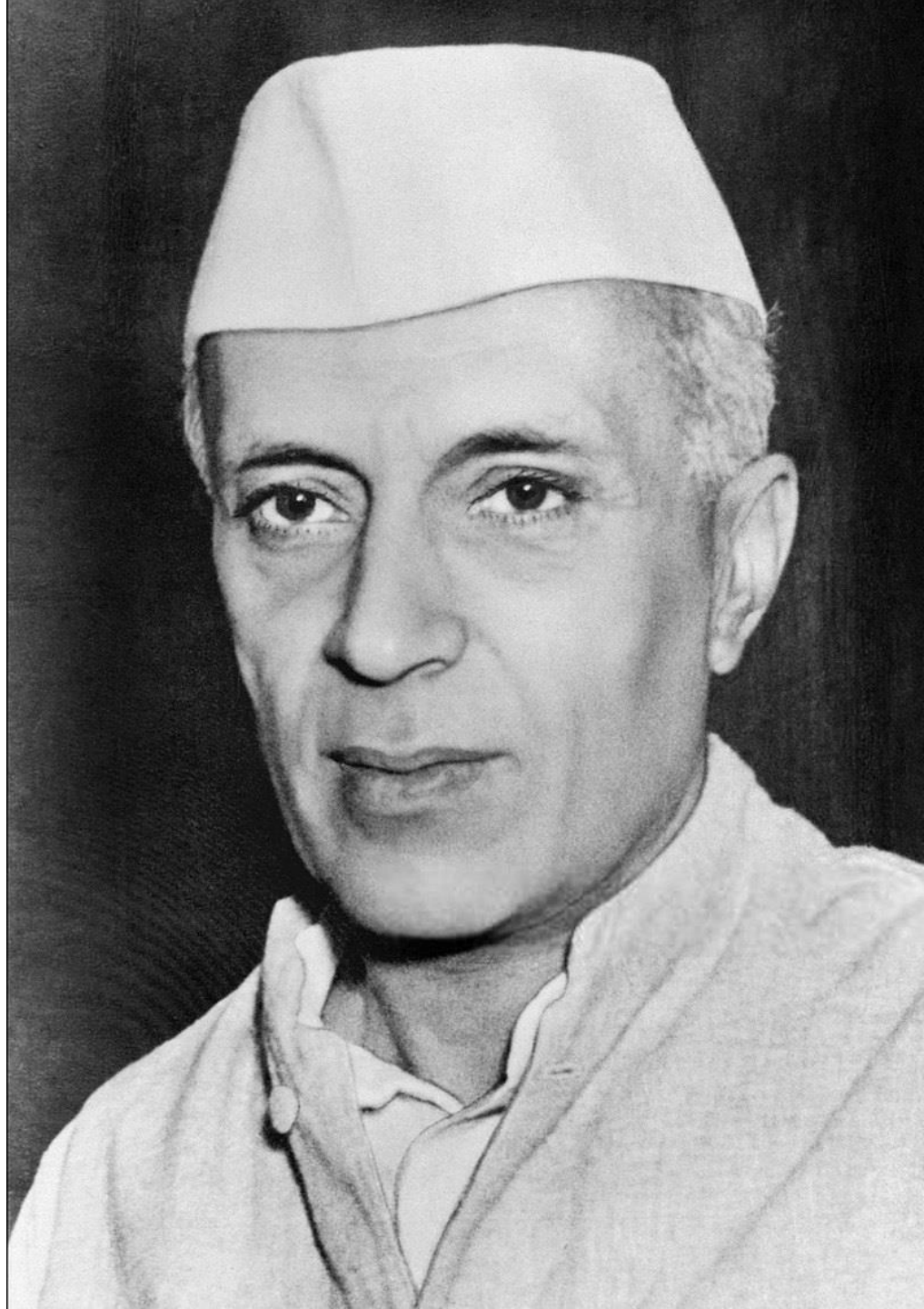
Το κοινωνικό αυτό στρώμα αποτελούνταν από ανθρώπους, οι οποίοι ήταν:

- μορφωμένοι και
- υιοθετούσαν **ριζοσπαστικές** ιδέες

Από αυτούς τους ανθρώπους αναδείχθηκαν οι ηγέτες των **αντιαποικιακών** κινημάτων. **Το όνειρό τους;**

- να οδηγήσουν τις χώρες τους στον δρόμο της **ανάπτυξης** και της **ευημερίας**
- να καλύψουν το **χάσμα** που τις χώριζε από τις **αναπτυγμένες χώρες**

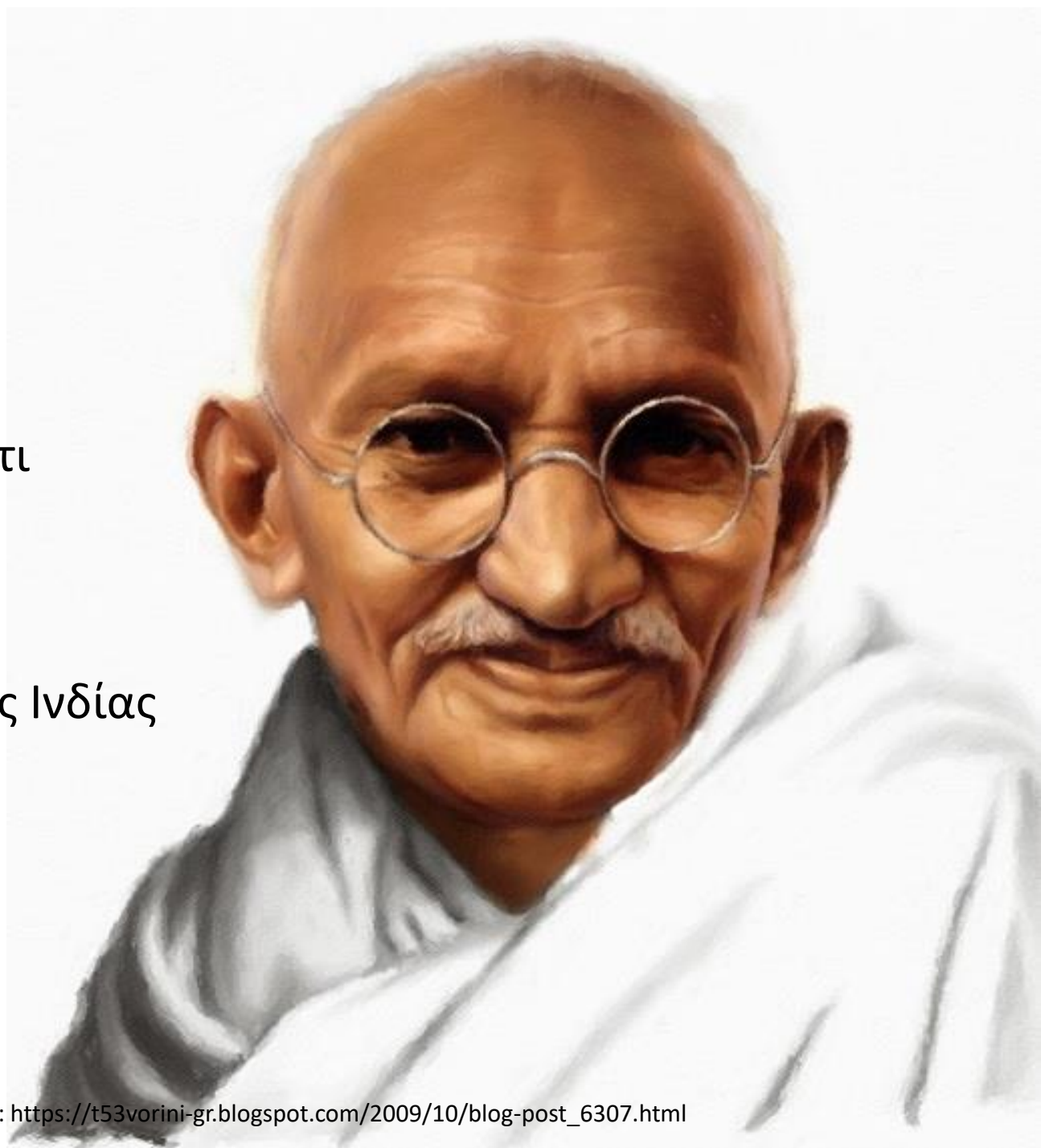
Τζαβαχαρλάλ Νεχρού
(1889 – 1964)
Πρώτος πρωθυπουργός
της Ινδίας

Μαχάτμα Γκάντι
(1869 – 1948)

M.K. Gandhi

Η «μεγάλη ψυχή» της Ινδίας

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- 2 Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η γρήγορη κατάκτηση του Βελγίου, της Ολλανδίας και της Γαλλίας, που ήταν μεγάλες αποικιακές δυνάμεις, από τους Ναζί, φανέρωσε ότι οι **αποικιοκράτες** δεν ήταν ανίκητοι. Επίσης οι κάτοικοι των αποικιών που πολέμησαν για την **ελευθερία**, απαίτησαν πλέον και την **δική τους** ελευθερία.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ

- 3 Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος αποδυνάμωσε τις αποικιακές δυνάμεις και άλλοτε δυνατές «μητροπόλεις» Γαλλία, Βρετανία, Βέλγιο και Ολλανδία, με αποτέλεσμα να μην είναι πια σε θέση να επιβάλλουν τη θέλησή τους στις αποικίες. Επιπλέον οι Η.Π.Α. και η Ε.Σ.Σ.Δ. ήταν υπέρ της χειραφέτησης των αποικιών, για τους δικούς τους λόγους φυσικά

Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Στις πρώτες δεκαετίες μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο ξεκίνησαν σκληροί **αντιαποικιακοί** αγώνες και διάφορα κράτη απέκτησαν την ανεξαρτησία τους από τους **αποικιοκράτες**:

● η Ινδία από την **Βρετανία** το 1947

● η Ινδονησία από την **Ολλανδία** το 1947

● το Βιετνάμ από την **Γαλλία** το 1954

Πηγή εικόνας: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:India_on_the_globe_\(India_centered\).svg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:India_on_the_globe_(India_centered).svg)

Η ΑΝΑΔΥΣΗ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

- η Κύπρος από την **Βρετανία** το 1960
- η Αλγερία από την **Γαλλία** το 1962

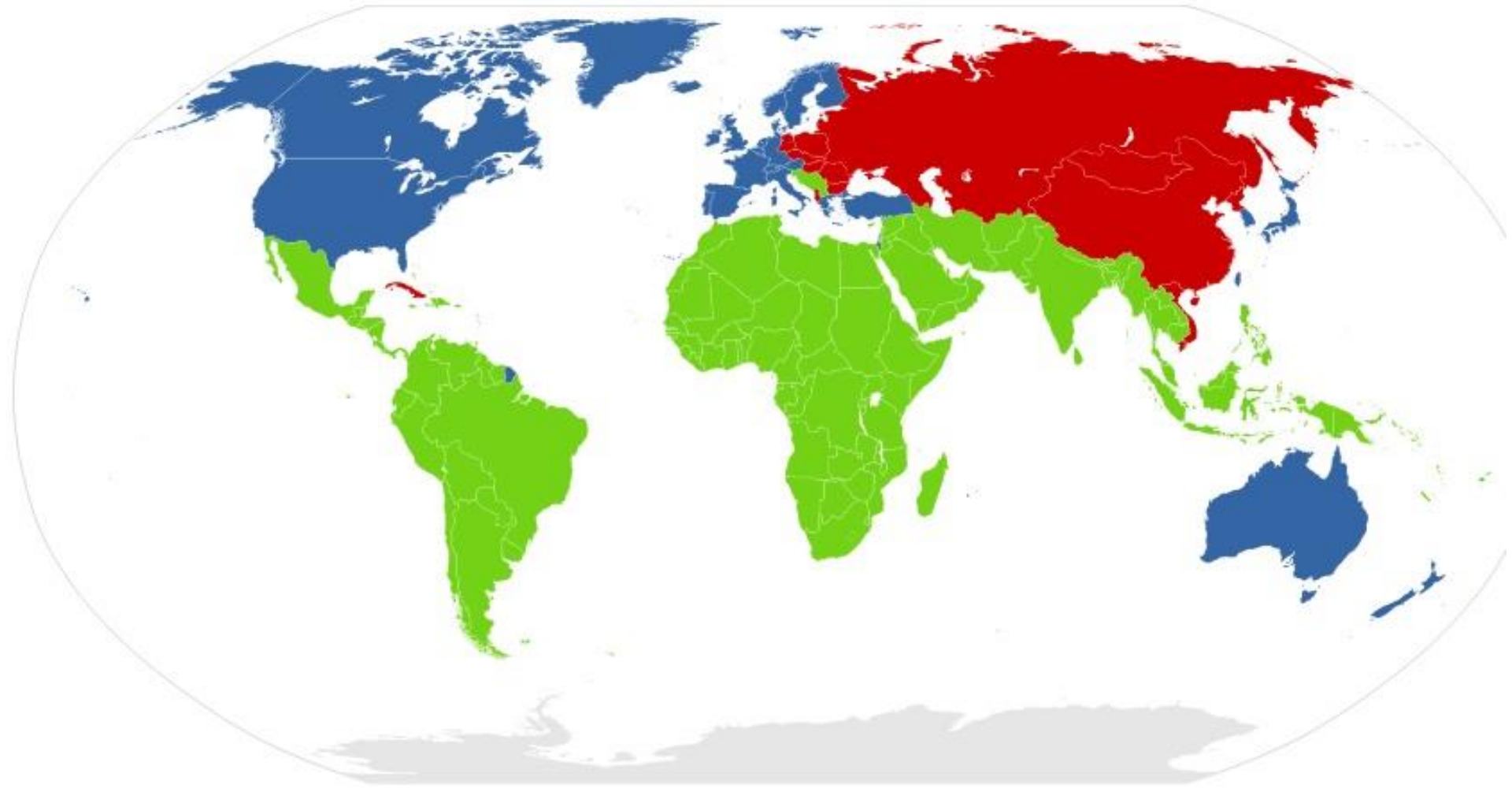
Αυτά τα νέα κράτη, καθώς και άλλα που είχαν δημιουργηθεί παλιότερα, αποτέλεσαν τον λεγόμενο «Τρίτο Κόσμο».

Η Κύπρος στην ανατολική Μεσόγειο

Πηγή αρχικής εικόνας: <https://www.alainelkanninterviews.com/hrh-bin-talal-of-jordan/>

Οι τρεις διαφορετικοί κόσμοι: με **μπλε** χρώμα ο 1^{ος} κόσμος, ο λεγόμενος αναπτυγμένος κόσμος, με **κόκκινο** χρώμα ο 2^{ος} κόσμος, δηλαδή το ανατολικό μπλοκ και οι σύμμαχοί του και με **πράσινο** χρώμα ο 3^{ος} κόσμος, οι υπανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΑΦΡΙΚΗ

Σε πολλές χώρες της Αφρικής δημιουργήθηκε μετά την ανεξαρτησία τους μία ιδιόμορφη κατάσταση: τις χώρες αυτές κυβερνούσαν μειοψηφίες λευκών, που εφάρμοζαν την πολιτική του **απαρτχάιντ** (Apartheid): δηλαδή ο διαχωρισμός των ανθρώπων με βάση την φυλή. Έτσι οι λευκοί επέβαλλαν σε βάρος της μαύρης πλειοψηφίας φυλετικές διακρίσεις.

Πινακίδα σε παραλία της Νοτίου Αφρικής, που δείχνει ότι πρόκειται για περιοχή λευκών

Πηγή εικόνας: <https://www.dw.com/en/german-companies-found-not-liable-in-apartheid-case/a-17326165>

Παγκάκι στο Cape Town της Νοτίου Αφρικής με την επιγραφή: «Λευκοί μόνο»

Πηγή εικόνας: <https://www.istockphoto.com/search/2/image?phrase=apartheid>

ΑΠΑΡΤΧΑΙΝΤ

Στην πρώην Ροδεσία, την σημερινή Ζιμπάμπουε, το ρατσιστικό καθεστώς καταργήθηκε το 1980, ενώ στη Νότια Αφρική έγιναν για πρώτη φορά εκλογές με συμμετοχή και μαύρων μόλις το 1994.

Ο μεγάλος ηγέτης των μαύρων στην αντίσταση ενάντια στο απαρτχάιντ ήταν ο για πολλά χρόνια φυλακισμένος και αργότερα υπό περιορισμό κατ' οίκον, **Νέλσον Μαντέλα**.

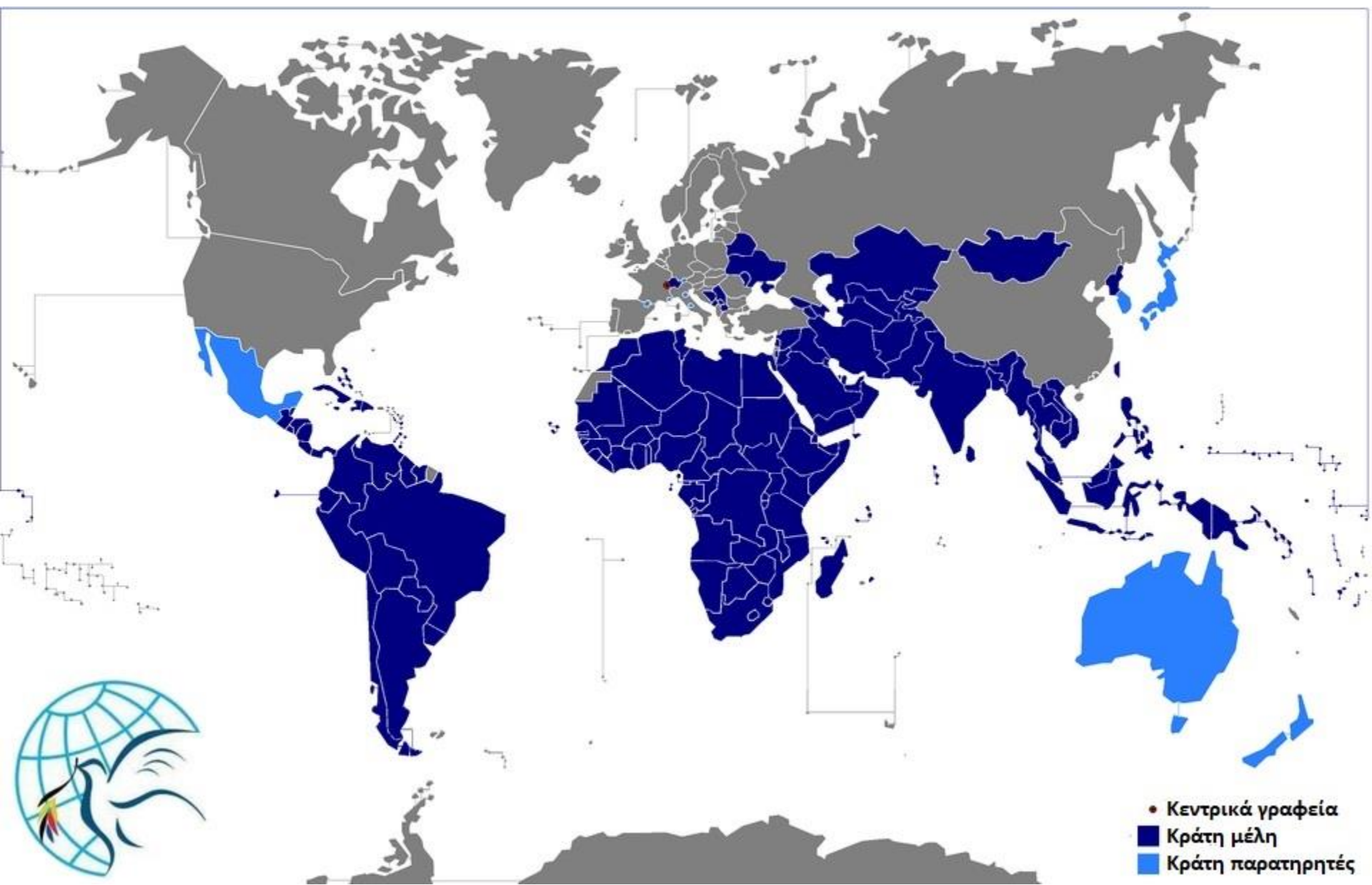
Νέλσον Μαντέλα (1918 – 2013) - Πρωταγωνιστής του αγώνα ενάντια στο αпарτχάιντ
Πρώτος πρόεδρος της Νοτίου Αφρικής μετά την κατάργηση του αпарτχάιντ (1991 – 1997)

Πηγή εικόνας: <https://twitter.com/participant/status/1151920618935218176>

ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΑΔΕΣΜΕΥΤΩΝ

Το κίνημα των **Αδεσμεύτων** δημιουργήθηκε το 1955 από χώρες του Τρίτου Κόσμου που ήθελαν μία ανεξάρτητη πολιτική έκφραση.

Τα «αδέσμευτα» κράτη προσπαθούσαν να κρατούν ίσες αποστάσεις από τις υπερδυνάμεις της εποχής (**Η.Π.Α.** και **Ε.Σ.Σ.Δ.**) και έδιναν ιδιαίτερη σημασία σε ζητήματα οικονομικής ανάπτυξης.

Χάρτης με τις χώρες-μέλη του κινήματος των «Αδεσμεύτων»

Πηγή αρχικής εικόνας: https://www.reddit.com/r/imaginarymaps/comments/61aynw/nonaligned_movement_20/

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 3^{ου} ΚΟΣΜΟΥ

Μετά την ανεξαρτησία τους οι χώρες του Τρίτου Κόσμου έπρεπε να αντιμετωπίσουν τα μεγάλα προβλήματα που τους άφησε η αποικιοκρατία. Τα κυριότερα ήταν:

- 1 η οικονομική ανάπτυξη
- 2 το πρόβλημα του υπερπληθυσμού
- 3 ο υποσιτισμός ←
- 4 η έλλειψη καθαρού νερού

ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 3^{ου} ΚΟΣΜΟΥ

- 5 η πολιτική αστάθεια
- 6 τα αυταρχικά καθεστώτα
- 7 ο θρησκευτικός φανατισμός
- 8 οι συχνοί και άγριοι πόλεμοι μεταξύ φυλών
- 9 το μεγάλο πρόβλημα του AIDS

Τα δύο τελευταία είναι ιδιαίτερα έντονα στην Αφρική.

Γιατί να είναι η
οικονομική ανάπτυξη
πρόβλημα στο $\frac{1}{3}$
του πλανήτη;

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Ο τρόπος οργάνωσης των οικονομιών των αποικιών δεν ανταποκρινόταν στις ανάγκες των κατοίκων τους αλλά στις ανάγκες των **αποικιοκρατών** και των **«μητροπόλεων»**. Έτσι, τα περισσότερα αδέσμευτα κράτη, παρά τα βήματα ανάπτυξης, υποχρεώνονται, ακόμα και σήμερα, να αγοράζουν σε **υψηλές τιμές** πολλά προϊόντα από τις παλιές **«μητροπόλεις»**.

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Με αυτόν τον τρόπο συνεχίζεται, σ' ένα βαθμό μέχρι και σήμερα, η οικονομική και πολιτική εξάρτηση πολλών κρατών των αδεσμεύτων από τις πρώην **«μητροπόλεις»**.

ΤΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΤΙΚΟ

Τα προβλήματα των χωρών του Τρίτου Κόσμου είναι πολλά και δεν φαίνεται να μπορούν να λυθούν εύκολα.

Για αυτόν τον λόγο πολλοί άνθρωποι φεύγουν μαζικά πλέον από τις εστίες τους και αναζητούν μία καλύτερη τύχη και ζωή στις χώρες του λεγόμενου «**Πρώτου Κόσμου**», του κόσμου των ανεπτυγμένων χωρών.

Πρόσφυγες και μετανάστες φτάνουν στις ακτές της Λέσβου

Πηγή εικόνας: <https://www.unhcr.org/news/latest/2015/8/55c4d1fc2/number-refugees-migrants-arriving-greece-soars-750-cent-2014.html>

Πρόσφυγες και μετανάστες από το Μαρόκο φτάνουν στις ακτές της ισπανικής Θέουτα

Πηγή εικόνας: <https://www.nytimes.com/2021/05/18/world/europe/spain-migrants-ceuta-morocco.html>

Χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες από την Βόρειο Αφρική φτάνουν
καθημερινά στο νησί Lampedusa της Ιταλίας

Πηγή εικόνας: <http://www.sebastiennogier.com/lampedusa-migrants-italy/>

Χιλιάδες πρόσφυγες και μετανάστες από την νότια και κεντρική Αμερική
καθ' οδόν προς τα αμερικανικά σύνορα με το Μεξικό.

Πηγή εικόνας: <https://www.ft.com/content/76f2d422-d4d6-11e8-a854-33d6f82e62f8>

Πηγή εικόνας: https://www.efsyn.gr/ellada/koinonia/179528_efyge-i-giagia-maritsa-tis-lesboy-symbolo-tis-allileggyis-stoys-prosfyges

**Κείμενα, συγγραφή, ιστορική έρευνα, εικόνες: Γαρίτατζης Χαράλαμπος (ΠΕ07)
Φιλολογική επιμέλεια: Γεώργιος Σπανός (ΠΕ02)**